

Aktiivõpe on aktiivõppe meetoditega toetatud eesmärgipärane, uute teadmiste, oskuste ja kogemuste omandamine. Selleks on: arutelu, rollimäng, struktureeritud tegevus, õppetöö gruppides. Põhimõte on, et õpetaja pole kõiketeadja, vaid suhtleb lastega nagu võrdsetega.

Läbi aktiivõppe arenevad lapse kõrgemad tunnetuslikud oskused: kriitiline mõtlemine, küsimuste esitamise oskus, probleemide lahendamise oskus, suuline ja kirjalik eneseväljendamise oskus, otsustusvõime, loovus ja sotsiaalsed pädevused.

Ma kuulen ja ma unustan,
ma näen ja ma mäletan,
ma teen ja ma saan aru!
Hiina vanasõna

Varajases eas kasutatud efektiivsed õpistrateegiad mõjutavad lapse õppimist ja tema edukust kogu eluks.

Õuesõppe lähtealuseks on avastusõpe. Loodus on õpikeskkond, mis pakub võimalusi ja loob terviku. Õues õppimine tagab liikumist võimaldava õpikeskkonna, kus keha paneb tööle mõtte. Loodus pakub teadmisi, tundeid ja vaimustust.

Õuesõpe on sild teooria ja praktika vahel. Õu on õpikeskkonnana terviklik ja turvaline; Looduses käimisele rajatakse alus eelkoolieas.

Õues liikumine on popp, arendab silmaringi ja lihaseid, tõstab meeleolu ning toonust!

Liigu koos meiega, liigu nagu meie!

Suunatud uurimuslik õpe ehk avastusõpe on süstematiseeritud meetod millegi teadasaamiseks katsete, vaatluste, võrdlemiste, mõõtmiste abil, baseerub lapse käelisel tegevusel. Uurimuslik õpe loob eeldused mitmekülgsest arenenud isiksuse kujunemiseks: laste uurimisoskuste arendamine, aktiivne kaasamõtlemine, andmete kogumine, üldistuste ja järelduste tegemine, lahenduse leidmise käigu selgitamine, tabeli ja diagrammi koostamisoskuse kujunemine ja ennustamise oskuse kujunemine.

Lapsed avastavad loodusteadusi ISE.

Nad on väikesed TEADLASED (arutlejad, uurijad, ennustajad), kes tunnevad mängust, tegutsemisest ja õppimisest eduelamust.

Suunatud uurimusliku õppe teemade läbimisse on kaasatud lapsevanemad, mõlemad rühmaõpetajad ja õpetaja abi, kelle rollideks on olla suunajad, julgustajad ja märkajad, abistamine ainult vajadusel.

Mai lasteaias rakendatakse nelja suunatud uurimusliku õppe teemat:

Avasta meeled 5 - 6 a lastele

Avasta värvused 5 - 6 a lastele

Avasta ilm 6 - 7 a lastele

Avasta mõõdud 6 –7 a lastele

Lasteaia õuealale on meelte arendamiseks rajatud meelteaed ja tunnetusrada.

Avasta meeled:

Teema rakendamise käigus kasutatakse töölehti ja ka kodutöölehti. Oma meeli kasutades on tähtsal kohal ohutusest rääkimine ning selle tagamine!

Eesmärgid: Välismaailma tunnetamine eri meelte koostöös. Meeleelunditega ümbruse tajumine. Meelte kasutamine igapäevaste tööriistadena. Laps arendab ja praktiseerib vaatlus-, eristamis-, võrdlemis-, klassifitseerimis-, suhtlemis- ja rakendamisoskusi. Sõnavara rikastumine õppetsükli läbimise käigus.

Õppetsükli järgselt omandatud oskused: vaatlusoskuse olemasolu, kirjelduste detailirohkus ja rikkus, oskus võrrelda, teadlikkus sarnasustest ja erinevustest, teadlikkus aistingute erinevustest: näiteks erinevad maitset, lõhnad, toonid, võime kasutada omadussõnu erinevate aistingute väljendamiseks, oskus kirjeldada erinevate aistingute kaudu saadud informatsiooni kasutamist.

Avasta värvused:

Eesmärgid: Laps tunneb põhivärvusi (kollane, punane, sinine). Laps oskab teostada lihtsaid värvuste segamise katseid. Laps saab teada, et valges valguses on segunenud kõik vikerkaarevärvid. Laps saab teada, et vesi painutab valguskiiri, mida nimetatakse valguse murdumiseks.

Õppetsükli järgselt omandatud oskused: Lapsed saavad teada, kuidas värvused maailma tekivad, miks neid üldse näeme. Nad saavad, miks mõned värvused on põhivärvused. Lapsed oskavad põhivärvustest segada erinevaid seguvärvusi. Läbi erinevate teemaarenduste tekivad lastel seosed värvimaailma ja looduse toimimise vahel.

Avasta ilm:

Teema rakendamise käigus kasutatakse töölehti.

Eesmärgid: Laps oskab vaadelda ja kirjeldada ilma, ilmastikunähtusi. Laps tunnetab ilma läbi meelte. Laps saab teadmisi ilma mõjust inimese igapäevaelule, loodusele, loomadele. Laps saab teadmisi aastaegade tekkest seoses maakera tiirlemisega. Laps oskab täita ilmastikukalendrit (temperatuur, tuul, pilvisus, sademed) järjepidevalt, teha kokkuvõtteid.

Õppetsükli järgselt omandatud oskused: Laste aktiivsus mängulises kogemusõppe protsessis kasvab, lapsed omandavad analüüsimise, arutlemise, kaaslaste kuulamise, otsuste tegemise, katsetamise, uurimise ja avastamise oskused, areneb iseseisev mõtlemine, seoste loomise oskus, suureneb oskus tunnetada maailma terviklikult, arenevad laste sotsiaalsed oskused.

Avasta mõõdud:

Teema rakendamise käigus kasutatakse töölehti ja koduseid ülesandeid.

Eesmärgid: Laps saab teadmisi algus- ja lõpp-punkti tähtsusest mõõtmisel. Laps oskab kõrvutada. Laps leiab sarnasusi ja erinevusi. Laps oskab koostada diagrammi ning sellest aru

saada. Laps eristab standardseid ja mittestandardseid mõõtühikud. Laps teab, mis on ennustamine.

Õppetsükli järgselt omandatud oskused: Laps oskab vaadelda ja kirjeldada sarnasusi ja erinevusi. Laps oskab järjestada. Laps oskab arutleda, küsimusi esitada. Laps oskab koostada diagramme ja tabelleid, oskab tõlgendada (analüüsida) mõõtmistulemusi.

Tark teada:

Inimese areng on tihedalt seotud tema meelte arenguga, seepärast on oluline arendada kõiki meeli: nägemist, kuulmist, kompimist, haistmist ja maitsmist.

Sensoorse kasvatusena tuleb algust teha juba varases lapsepõlves, sest ka mõtlemise arengu aluseks on meelte areng. Meeleelundid on selleks, et tajuda ümbrust, võtta vastu otsuseid ja säilitada kontakt keskkonnaga.

SILM – Nägemine on arengumootoriks, sest inimene saab 90% infost silmade kaudu. Nägemine annab lapsele eeskujude ja elumudelid, stimuleerib liikumist.

KÕRV – Kuigi kuulmine võib olla korras, on vähestel lastel oskus kuulata. Kuulamine on midagi, mis tuleb ära õppida, sest see võimaldab arendada ja kasutada meelt.

KÄSI – Üld- ja peenmotoorika on aluseks tähelepanule ja vaatlustele. Motoorika areng on tihedas seoses tunnetusprotsesside, sotsiaalsete oskuste ja iseseisvate enesehooldusoskuste arenguga.

SUU – Maitsmine on väikese lapse elus väga tähtsal kohal. Mida väiksem on laps, seda suurem osakaal on maitsmismeelel info saamisel.

NINA – Haistmine täpsustab kujutlust ja annab uut infot esemest või nähtusest.

Meeli saab arendada:

- loodusega vahetu suhtlemise kaudu;
- inimtööga loodud esemelise maailmaga tutvumise kaudu;
- ühiskondliku elu nähtuste kaudu.

Inimlikus keskkonnas areneb laps niikuinii inimeseks, kuid edukaks saab laps areneda vaid siis, kui väärtustame kõiki lapse sünnipäraseid eeldusi õigel ajal ja komplekselt. Ainult maailma nägemine ei aita lapsel maailma tervikuna tunnetada.

Välismaailma tunnetamine algab eri meelte koostööst.